

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1092/21-J

Název	Základní škola a Mateřská škola Štěpánov nad Svratkou 159 okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace
Sídlo	592 63 Štěpánov nad Svratkou
E-mail	zs.stepanov@seznam.cz
IČ	70 885 966
Identifikátor	600 130 045
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Dufek
Zřizovatel	Obec Štěpánov nad Svratkou
Místo inspekční činnosti	Štěpánov nad Svratkou 159
Termín inspekční činnosti	12. 10., 14.–15. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a Mateřská škola Štěpánov nad Svratkou 159, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny – výdejny v mateřské škole.

Mateřská škola vzdělává ve dvou třídách 44 dětí, z nichž jedno nedosáhlo věku tří let a dvě děti s potřebou podpůrných opatření se vzdělávají za podpory asistentů pedagoga. V posledním roce před zahájením povinného školního vzdělávání je osmnáct dětí, z toho jedno dítě s odkladem povinné školní docházky. V základní škole se vzdělává v osmi třídách (4. a 5. třída jsou sloučené) 130 žáků. Školní družinu navštěvuje 55 žáků rozdělených do tří oddělení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále ředitel) uplatňuje při své práci dlouholeté řídicí zkušenosti a manažerské dovednosti. Promyšleným systémem plánování, při kterém dochází k úspěšnému propojení stanovených krátkodobých cílů i dlouhodobých koncepčních záměrů školy, vytváří příznivé podmínky pro zvyšování kvality vzdělávacího procesu. Organizační struktura je vytvořena vzhledem k velikosti a rozložení školy účelně. Při řízení organizace se opírá o kolektiv spolupracovníků ve vedení školy, kterým přesně a přehledně rozdělil kompetence. V mateřské škole je prováděno kvalitní plánování, na které navazuje následná kontrola průběhu vzdělávání a v případě nutnosti se přijímají účinná opatření. Hospitační činnost realizovaná v mateřské škole je funkčně vyhodnocována s cílem zvýšení kvality vzdělávání. Získané poznatky slouží taktéž jako podklad pro plánování dalšího profesního rozvoje učitelek mateřské školy. Ke zkvalitnění vzdělávacích procesů pozitivně přispívají i vzájemné hospitace a sdílení zkušeností z průběhu vzdělávání dětí. Hospitace v základní škole (dále ZŠ) probíhají pravidelně. Výsledky hospitací jsou projednávány s jednotlivými vyučujícími, chybí však vyvození závěrů a přijetí odpovídajících opatření.

Vedení školy má vypracovaný systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), kterým podporuje profesní rozvoj pedagogů. Jednotliví učitelé si ve spolupráci s vedením školy každoročně vytváří plán osobního rozvoje vycházející jak z potřeb školy, tak jejich zájmu. Pouze výjimečně se zaměřovalo na zavedení aktivizačních metod a forem do výuky a na oblast metodiky a didaktiky. Systém služeb školního poradenského pracoviště je nastaven funkčně, k čemuž významnou měrou přispívá promyšlené rozdělení kompetencí mezi jeho jednotlivé členy: výchovnou poradkyni, metodika prevence a speciální pedagožku. Škola i školka systematicky identifikuje vzdělávací potřeby jednotlivých dětí a žáků, v případě nezbytnosti je vzdělává podle vytvořeného plánu pedagogické podpory nebo individuálního vzdělávacího plánu. Zajišťuje dětem i žákům poskytování podpůrných opatření v podobě pedagogické intervence, speciálně pedagogické péče či asistenta pedagoga.

Interiér mateřské školy je vkusně vyzdoben, což příznivě podporuje rozvoj estetického citění a navozuje podnětnou atmosféru. Vedení školy se dlouhodobě a komplexně zabývá zkvalitňováním materiálních podmínek výuky. Byla dokončena moderní polytechnická učebna a přírodní učebny, kde se žáci učí pracovat se dřevem, kovem, různými pracovními nástroji. Modernizováno bylo také vybavení učebny informační a komunikační technologie (dále ICT) a jazyků, stejně tak i infrastruktura datové sítě. Na chodbách byly zřízeny relaxační koutky, které najdou využití i při výuce.

Informační systém školy je účinný, prostřednictvím nástrojů počítačové sítě mají pedagogové možnost přístupu k vybraným dokumentům i mimo prostředí školy. Zákonným

zástupcům je vytvořen dostatek příležitostí pro získání zpětné vazby k prospěchu a chování žáků pomocí elektronické žákovské knížky, elektronické pošty i osobních setkání. Při plánování postupuje ředitel koncepčně, má jasnou představu o dalším směřování, kterou s ním sdílí ostatní zaměstnanci organizace i zastupitelé obce.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání v mateřské škole v době inspekční činnosti vycházelo z charakteristiky integrovaného bloku školního vzdělávacího programu a spontánní i řízené aktivity byly vždy v rámci celého dne v souladu s ním vzájemně provázány. Kladně se projevovала spolupráce a koordinace všech pedagogů při vytváření vzdělávací nabídky, která velmi příznivě motivovala děti k jejich aktivnímu zapojování do realizovaných aktivit. Nabídka činností dětem byla diferencována a zohledňovala jejich individuální potřeby a možnosti. Pedagožky svým způsobem komunikace a chováním vytvářely prostředí pohody a důvěry, které pozitivně ovlivňovalo průběh vzdělávání. Děti se nebály vyjadřovat své názory a postoje, přičemž na sebe braly ohled a vzájemně se respektovaly. Přínosem byla spolupráce asistentek pedagoga s učitelkami ve prospěch všech přítomných dětí. Uplatňované metody účinně podporovaly rozvoj předčtenářské, předmatematické a sociální gramotnosti. Významným přínosem bylo utváření, upevňování a prohlubování kognitivních, volných a estetických vědomostí a dovedností. Využívání vhodných didaktických pomůcek efektivně napomáhalo v procvičování hrubé a jemné motoriky. Pravidelně byly zařazovány logopedické chvílky zaměřené na posílení svalstva, které se podílí na správné artikulaci. Vhodně zvolená organizace vzdělávání umožňovala cíleně se věnovat přípravě dětí na přechod do základní školy. Využívalo bylo především pozitivní hodnocení v podobě pochvaly nejen za úspěch, ale i za snahu, mělo motivační charakter a podněcovalo zejména k osvojování si kompetencí a k jejich postupnému zdokonalování. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení umožňující uvědomit si pozitiva i nedostatky vlastní či někoho jiného, bylo zaznamenáno pouze okrajově.

Vzdělávání v základní škole (dále ZŠ) probíhalo ve sledovaných hodinách v příjemné a přátelské atmosféře. Žáci pracovali v klidném tempu přizpůsobeném jejich možnostem, byli přirozeně vedeni k respektování určených pravidel. U žáků na prvním stupni ZŠ byl vzbuzován přirozený zájem o výuku vhodnou vstupní i průběžnou motivací a propojováním učiva s běžným životem. Žáci dokázali samostatně plnit zadané úkoly. V některých vyučovacích hodinách žáci pracovali s rozmanitými učebními pomůckami a prostřednictvím metod činnostního učení si aktivně osvojovali poznatky, dovednosti a objevovali nové souvislosti. V jiných vyučovacích hodinách však byla podpora názornosti výuky nízká, omezená pouze na práci s učebnicí, sešitem a tabulí. Ojedinelé byly využívány prostředky informační a komunikační technologie. Na rozdílné úrovni bylo též respektování psychohygieny žáků. Některým vyučujícím se dařilo předcházet únavě žáků střídáním různých činností či pracovních míst. Jinde však převážně v důsledku dlouhých statických činností bez možnosti relaxace vyučující pozornost žáků ztráceli. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení bylo v některých hodinách formální, nebo zcela scházelo.

Na druhém stupni ZŠ zvolené činnosti často nepodporovaly aktivitu žáků, jejich tvořivost ani zapojení do diskuse. Žáci pracovali s různými pomůckami, materiály, zaznamenáno bylo i využívání informačních zdrojů. Interaktivní tabule, které jsou umístěny v každé třídě, nebyly využívány nikde, kromě hodin jazyků. Byly uplatněny pouze k zobrazení obrázku či fotografie. Účelné využití moderní digitální technologie žáky v hodinách chybělo. Až na výjimky nebyly rozvíjeny postoje žáků, žáci nebyli podněcováni ke kritickému

myšlení, nediskutovali k zadanému úkolu ani nevyvozovali závěry. Většina hospitovaných hodin prokazovala dominantní výskyt frontální výuky nebo samostatné práce. Pedagogové nediferencovali v hodinách podle studijních předpokladů žáků, úlohy nebyly rozlišené podle náročnosti.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byla v průběhu výuky poskytována účinná podpora podle jejich možností a schopností. Asistentky pedagoga v hodinách pracovaly také s ostatními žáky ve třídě v součinnosti s učiteli. Méně se dařilo diferencovat úkoly podle reálných potřeb ostatních žáků. Struktura některých vyučovacích hodinách nevytvářela podmínky pro závěrečné hodnocení a shrnutí učiva. K celkově příznivé atmosféře probíhajících zájmových aktivit přispíval empatický a respektující přístup vychovatelek k žákům, podnětné prostředí členitých prostor školní družiny a její velmi dobré vybavení. Žáci si dle vlastního výběru volili připravené výtvarné a rukodělné činnosti či jiné tvořivé aktivity. Byli k sobě ohleduplní, respektovali pokyny vychovatelek, ochotně se zapojovali do nabízených činností. Vhodně u nich byly rozvíjeny sociální, komunikativní a pracovní kompetence. Pozitivem bylo pravidelné zařazování pobytu venku. Příležitostné činnosti, besídky, vystoupení, slavnosti a další akce jsou společné většinou pro děti a žáky z celé organizace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Informace o své činnosti a výsledcích vzdělávání škola zveřejňuje, ve výročních zprávách, na svých webových stránkách, pro zákonné zástupce využívá školní informační systém. Děti mateřské školy měly na velmi dobré úrovni rozvinuty základy kompetencí k učení, k řešení problémů, komunikativní a činnosti. Přirozeně využívaly svých řečových dovedností k získávání a sdělování informací, řešení problémů, navazování vztahů s vrstevníky i s dospělými osobami. Během sledovaných činností zvládaly sebeobsahu a uplatňovaly základní kulturně hygienické návyky. Uměly bezpečně zacházet s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, dodržovaly pravidla her a vzájemného chování. Přiměřeně svému věku uměly pojmenovat barvy, tvary a velikosti, tvořit skupiny. Dokázaly se soustředit na konkrétní činnost a její dokončení. Požadovanou úroveň měly výsledky nejstarších dětí v rámci přípravy na základní vzdělávání. Zvládaly udržet pozornost a pohotově reagovat na pokyny učitelky. Rozlišovaly některé geometrické tvary, obrazy nebo symboly, učily se aktivně poslouchat čtený příběh. Dostatečně byla rozvinuta zejména čtenářská, matematická a sociální gramotnost. Děti měly při přechodu do základního vzdělávání upevněny základní grafomotorické dovednosti, začleňovaná cvičení v průběhu manipulačních aktivit výrazně pomáhala při uvolňování ruky a správném držení psacích potřeb. Zařazované prvky logopedické prevence pozitivně ovlivňovaly rozvoj smyslů (např. sluchová analýza a syntéza slov) a podporovaly zejména zlepšování artikulace. Mateřská škola má vytvořený systém sledování oblastí rozvoje a výsledků vzdělávání jednotlivých dětí. Vedené záznamy o individuálním pokroku jsou však systematicky vyhodnocovány v dlouhých časových intervalech, což dostatečně neumožňuje průběžně získávat ucelenější obraz o každém jedinci.

Z přehledů klasifikace ZŠ v loňském školním roce vyplývá, že žáci dosahovali ve vzdělávání velmi dobrých výsledků, což ale ne vždy potvrzovala zjištění z realizovaných hospitací. Výsledky jsou do značné míry ovlivněny i skutečností, že žáci se vzdělávali značnou část loňského školního roku pouze distančně. Pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků má škola standardní hodnotící nástroje a stanovená pravidla, která pedagogičtí pracovníci dodržují jen částečně. Při klasifikaci používají mezistupně a různá motivační znaménka, která nemají oporu v pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Výchovná a kázeňská opatření

jsou ukládána účelně a efektivně v souladu se školním řádem. Pochvaly udělené třídními učiteli i ředitelem splňují motivační funkci pozitivního hodnocení.

Žákům ohroženým školním neúspěchem škola efektivně zajišťuje podporu formou doučování. Je zaměřeno na individuální pomoc, jak v konkrétních vyučovacích předmětech, tak čtenářské a matematické gramotnosti. Škola poskytuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami podpůrná opatření v souladu s doporučeními školských poradenských zařízení. Plnění individuálního vzdělávacího plánu je pravidelně vyhodnocováno a v případě potřeby se přijímají opatření k jejich naplnění. Ve prospěch žáků je dostatečně nastavena spolupráce třídních učitelů s asistenty pedagoga i se speciálním pedagogem a výchovnou poradkyní.

Škola věnuje pozornost prevenci rizikového chování žáků. Cíleně zaměřené aktivity vyplývají z potřeb jednotlivých tříd a reagují na konkrétní výskyt negativního chování žáků. Během distanční výuky se nepodařilo realizovat všechny plánované programy prevence sociálně patologických jevů, ale žáci i rodiče měli možnost oslovit metodika prevence, v některých třídách druhého stupně proběhly programy prevence on-line formou.

Patřičnou pozornost věnuje základní škola podpoře rozvoje čtenářské gramotnosti žáků. Pořádá autorská čtení pod názvem Štěpánov čte dětem, soutěže pro žáky, čtenářské dílny ve výuce, návštěvy knihovny, výstavy knih. Tím podporují čtenářskou gramotnost i vzrůstající zájem dětí o četbu.

Zkvalitňování podmínek vzdělávání a dobré výsledky pozitivně ovlivňuje řada zájmových kroužků ve škole, kde se žáci aktivně podílejí na projektech v oblasti ekologie, zaměřených na environmentální výchovu a mají prospěch nejen pro školu, ale i širokou veřejnost např. Školní naučná stezka Štěpánovský čtyřlístek, Kniha pověstí a lidových vyprávění s vypracovanými pracovními listy, vytvořená v rámci projektu Interaktivní mezipředmětová výuka.

Národopisný soubor Borověnka, s kapelou Divoženky, sdružující žáky školy všech věkových kategorií a účastníci se oblastních, státních i mezinárodních soutěží. Vede žáky k muzikálnosti, pohybové a taneční průpravě, k aktivnímu trávení volného času, k rozvoji nadání a zájmu, k vytváření pěkných vzájemných vztahů mezi staršími a mladšími žáky, k předávání zkušeností. Účastní se různých akcí k obnově tradic, k rozvoji společenského života a kulturního života v obci.

Závěry

Vývoj školy

- Škola průběžně zkvalitňuje materiální podmínky školy.
- Byla modernizována infrastruktura datové sítě, a tak zlepšen elektronický komunikační systém, zlepšila se informovanost uvnitř školy i navenek.
- Školní poradenské pracoviště má svého speciálního pedagoga, který si vede speciálně pedagogickou péči.

Silné stránky

- Rozmanitá nabídka environmentální výuky vedoucí k rozvoji a posilování vztahů k přírodě.

- Úzká a velmi dobrá spolupráce učitelů a zákonných zástupců se školním speciálním pedagogem.
- Pozitivní rozvoj vzájemných vztahů mezi žáky rozdílného věku v rámci folklorního kroužku.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Učitelé minimálně a málo efektivně využívají ICT prostředky ve výuce.
- Chybí poskytování zpětné vazby, účelné hodnocení a sebehodnocení dětí i žáků, rovněž absence vzájemného hodnocení včetně shrnutí učiva.
- Pedagogové nevyužívají diferencovaného přístupu k žákům, nezohledňují rozdílné studijní předpoklady.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zařazovat metody, které přispějí k vyšší míře aktivní činnosti žáků.
- Vést vyučující k uplatňování motivačního hodnocení a sebehodnocení
- Účelně využívat moderní digitální technologie ve výuce

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ZŠ a MŠ Štěpánov, ze dne 6. 12. 2000
2. Rozvrh přímé práce ŠD pro školní rok 2021/2022
3. Celoroční plán práce ŠD pro školní rok 2021/2022 „Poznáváme svět“
4. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Hra, pohádka, písnička, to je naše školička.“, platný od 1. 9. 2018
5. ŠVP ZV „Škola pro zdravý život“, ze dne 1. 9. 2021
6. ŠVP ŠD, ze dne 1. 9. 2021
7. Výroční zpráva za školní rok 2019/2020, ze dne 13. 11. 2020
8. Výroční zpráva za školní rok 2020/2021, září 2021
9. Koncepce rozvoje školy na roky 2018-2024, srpen 2017
10. Třídní vzdělávací programy mateřské školy, školní rok 2021/2022
11. Pedagogická diagnostika dětí, školní rok 2021/2022
12. Záznamy z hospitační činnosti zástupkyně ředitele v mateřské škole
13. Minimální preventivní program, ze dne 1. 9. 2021
14. Plán práce na školní rok 2021/2022, ze dne 31. 8. 2021

15. Plán DVPP na školní rok 2021/2022, ze dne 31. 8. 2021
16. Vyhodnocení DVPP za školní rok 2020/2021
17. Plán pedagogických rad ve školním roce 2021/2022
18. Zápisy z jednání pedagogických rad (poslední ze dne 31. 8. 2021 seznámení s řády)
19. Systém péče o žáky se SVP na základní škole, pro školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dana Müllarová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Dana Müllarová v.r.

Mgr. Vladan Urbánek, školní inspektor

Vladan Urbánek v.r.

Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor

Pavel Hudeček v.r.

Bc. Renáta Hánová, kontrolní pracovnice

Renáta Hánová v.r.

V Jihlavě 15. listopadu 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jiří Dufek,
ředitel školy

Jiří Dufek v.r.

Ve Štěpánově nad Svratkou 3. 12. 2021